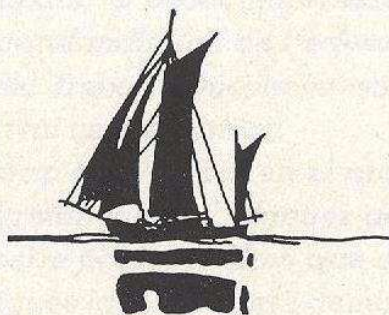

*Susanna Bertran i Duran
Enric Bartra
Adolf Ortega i Rubio
Francesc Lòpez i Arias
Lluís Blay i Planes
Joan Carbonell i Grau
Miquel Vall i Soler
Xavier Garriga i Cuadras*

RIBES 2001

Ribes, juny de 1985

**EDITA LA REGIDORIA DE CULTURA DE L'AJUNTAMENT DE
SANT PERE DE RIBES**

PRESENTACIÓ

«Nosaltres els futuristes volem cantar l'amor al perill, l'hàbit de l'energia i de la temeritat. El valor, l'audàcia, la rebel·lió seran elements essencials de la nostra poesia» (Filippo Tommaso Marinetti, 1909).

Ara nosaltres no estem tan segurs de què el nostre temps sigui per a fer accions audaces, però el que sí podem afirmar és que cal tractar el nostre futur amb imaginació i el més científicament possible.

Per això hem decidit fer un dossier sobre el Ribes de l'any 2001, agafat aquest com a data històrica i relativament propera, amb què comença el nou mil·lenni.

Un futur al qual ja se li plantegen una sèrie de problemes crucials: el militarisme creixent, l'ús i abús del medi ambient, els recursos naturals limitats, la solidaritat amb els països subdesenvolupats, el desequilibri entre els mitjans tecnològics i la capacitat de controlar-los, l'aprofundiment en l'educació i la cultura generalitzada, el lleure i la redistribució del treball. Qüestions que per si soles ja justificarien aquest treball col·lectiu que avui us presentem.

Hem fet doncs, una invitació a participar en el projecte «Ribes 2001» a vuit persones que ens han respost afirmativament, algunes de les quals tenen responsabilitats molt importants en el nostre poble, i altres que són observadors directes de la realitat, des de diferents òptiques ideològiques i generacionals. Hem convidat a vuit persones, que no tenen per costum escriure en papers impressos, a fer una reflexió pública, que constitueixi una aportació per als que ens governen i alhora pels ciutadans del nostre poble. Però, tot emmarcat dins unes pautes de diàleg civilitzat i obert, no ruralista i no massificador.

Els pobles, com les nacions, necessiten il·lusions col·lectives. I les idees pel futur s'han de materialitzar en projectes d'ara mateix.

Per afrontar millor l'esdevenidor, esteu atents al dossier «Ribes 2001».

EL FUTUR DE RIBES ESTA A LES NOSTRES MANS

Ribes: tot un engranatge d'espaiosos i clars carrers que es conjunten en florides places i espais oberts. Sí, actualment podem dir que encara vivim en un POBLE i qualificar-lo de relativament tranquil; els infants en sortir de l'escola encara poden anar a jugar a qualsevol de les places, els diumenges la gent al cinema, o potser, aquell senyor fanàtic... cap al futbol, i la joventut, evidentment, «fugim» d'aquest poble potser tranquil en un grau superior del que desitjaríem.

Les relacions de les gents, podem qualificar-les de bones, encara podem considerar-nos com una gran família, la gent pel carrer ens saludem, ens aturem i xerrem sobre qualsevol tonteria d'aquelles que constitueixen els comentaris quotidians del poble. Cap a la tardor, per aquest temps, els avis ja comencen a sortir a la fresca seguint amb aquest costum, ja fet ritual d'anys i anys, conversen, miren enrera, i se n'adonen del canvi sofert pel poble, és clar que ha canviat!, el temps és evolució.

Podem considerar que aquests quasi 20 anys que resten pel 2000, poden ésser l'etapa final d'una època, o potser, el començament d'una altra, en tot cas, definim-la com una etapa de transició. El que és evident, però, és que tota aquesta imaginació materialitzada de qualsevol director de cinema, es queda simplement en fanta-

sia. Siguem realistes, mirem endavant, que hi haurà un canvi és segur, el mateix temps ens condiciona, el consum, al igual que els interessos, s'imposa, i això arriba arreu, fins i tot, als pobles tradicionals com el nostre.

L'urbanisme del poble es veurà en gran nivell afectat, els Km2 d'espai es doblaran, i aquest simple fet que tots veiem natural ara, comportarà tota una sèrie de modificacions en altres àmbits. Les terres que encara avui es conserven verdes i fecundes pel treball del camp, seran exterminades i en el seu lloc, el ciment treurà el cap.

Aquell conjunt de pagesos, que avui constitueixen un gran percentatge de tota la tradicionalitat del poble, i alhora, són la base de tot un sistema econòmic, es veuran desplaçats i substituïts per tot un altre sistema més complex, la mecanització. Sí, aquest treball al camp, bàsic durant tant d'anys, veurà com se'l margina, i en el seu lloc, es donarà més importància a un altre tipus de medi totalment diferent: el turisme, sí, la recta final de l'agricultura tradicional ja ha tocat terra, i en el seu lloc emergirà el sector turisme, comportant tota una reorganització, tota una preparació adequada per tirar endavant, i és aquí on pot aparèixer el problema, doncs... aquesta preparació, no afectarà als costums i tradicions pròpies de la cultura del poble? Hem de dir que no necessàriament,

l'etern del poble haurà pogut canviar radicalment, però la tradició no, la tradició la portem dins, arrelada, i si ens hi hem mirat una mica, vint anys endavant tindrem la satisfacció de festejar i celebrar aquestes mateixes coses —tan personals per a nosaltres—, que actualment celebrem.

Les relacions entre la gent s'hi sentiran, i és clar, un distanciament entre aquestes hi haurà. Ja no estarà present aquella familiaritat cordial que encara avui és present, i inclús aquella característica, que avui ens incòrdia i

que anomenem xafarderia, ens serà enyorada.

És clar que tot això, encara està per venir, i reflexionant sobre les diverses possibilitats dels diferents àmbits, sabem que tot depèn de nosaltres, d'acceptar o de rebutjar això o allò altre, per tant, siguem-ne conscients, i pensem, que el futur de Ribes... està a les nostres mans.

Susanna Bertran i Duran
17 anys
Estudiant de 3er. de BUP

RIBES, ELS JOVES I EL CAMP

El futur és sempre ple d'imprecisions però ha de ser el nostre motor. Imaginar-lo és fer-lo més proper al nostre desig.

El camp, protagonista altre temps de l'activitat del nostre poble, ha quedat en un segon terme, com un afegit a la tasca dels que treballen a la fàbrica o altres ocupacions. Tenim deu anys de període transitori per als productes agraris quan formem part del Mercat Comú el gener de l'any que ve. És un temps preciós per acostar-nos als nivells de qualitat i elaboració que ens poden fer competitius amb els productes que ens vinguin de França o Itàlia. Aquesta qualitat ens exigeix un esforç, una preparació i posar a punt el màxim de coneixements nous. Tenim un bon exemple en els nostres avis que no van estalviar esforços en la reconstrucció

de la vinya el segle passat. Ara tenim molts més mitjans de formació que cal que aprofitem. El camp revela poc a poc els seus secrets, d'aquí la importància de l'experiència però aquesta s'ha de complementar amb la formació dels joves amb noves tècniques tant dels nostres cultius tradicionals, com la vinya, els sembrats i els garrofers, com d'altres cultius com poden ser fruiters, horticultura i jardineria.

Amb l'entrada al Mercat Comú una de les certeses sembla ser l'augment de preu dels productes agraris. Si la tècnica és apropiada es poden crear nous cultius alternatius amb hivernacles i altres formes de cultius protegits que permetin aprofitar les nostres condicions climàtiques.

No hem d'oblidar les masies i els petits camins que comuniquen el camp

i els seus homes. Són un equilibri que s'ha de mantenir. Són la continuïtat de les cases i carrers del poble.

Vetllem pels nostres boscos, la nostra aigua, són d'un valor insubstituïble tant per a nosaltres com per a les generacions que ens segueixin.

Convé que tots ens sentim part interessada en el futur del nostre poble, cada una de les nostres actituds va donant forma al nostre futur, al que

serà la nostra història.

Ribes evolucionarà i des del Montgròs, al vespre, entre els llums del poble i les masies el castell de focs lluirà una vegada més.

La Serra

Enric Bartra

25 anys

Viticultor i enòleg

GRISELDA

L'eruga s'estenia mandrosament al solet i a la fresqueta: sentia goig de viure entre tanta verdura; i encara endins, a vila: i més dintre encara, als patis i a les eixides; més verdor i una fresca més humida.

Els matins sempre corria verda la cuca, amb una veta grisa al damunt, tot el llarg; i com un caprici, a banda i banda, ratlletes color carn que emmarcaven tot un seguit de quadres exposant enciams i tomaqueres, ben enmig de les vinyes de pampolada tendra.

A aquests vinyers prop del poble s'arribava mitjançant uns camins —tancats—; amb marges de pedra fins un punt més amunt d'on abordava la vista, graciosament rematats amb un llarg i vellutat coixí de molsa per delir dels cargolets que hi vivien.

Mirant-se-la, —la cuca verda—, el nen que arribava tard a classe —si no feia campana—. Poc després veuria les dones escombrant primmirada-

ment el carrer de terra i la voravia; rera d'ells cantaria el gall i després encara vindria un altre nen; retrobats a la font que hi havia al carrer de l'estudi; un glop d'aigua, canviar els cèntims per panets i xocolata. I en breus moments: —Arramba't a la paret que ve un carro! I el pagès i el cavall tots dos els reullaven, ignorant-los fent camí per l'eixuga estora d'herba puntejada per dues costures de pedra.

Després els garrofers, les vinyes, la riera...

Al moment de tornar, al lloc de l'eruga, trobà una grisa crisàlide, lligada entre les herbes que quedaven a l'aguait del pas de la roda del carro. S'havia fet tot una maranya de seda al seu entorn, com un feblísim escut, passant a ser, una crisàlide més. Mentre, tant els vinyers com els garrofers perdien les fulles i el troncam...

La terra que hi havia dessota s'eruptava en formes cristal·logràfi-

ques que, tossudament gustaven d'agafar colors més estranys encara que les formes. Una costra grisosa s'estenia entre els paral·lepípedes voltejant aquestes incrustacions.

Els cotxes passen com un objecte mòbil de tensió per dintre del decorat de plans cúbics sobreposats per la llei de l'atzar i l'especulació urbana. L'immoble cremós d'aspecte possible, alterna amb la cabra que pastura les cols dels horts que queden encara. Les cases de l'antic poble tenen un tros de cel menys, robat pel seu prepotent veí. Aquesta successió discontinua creix com un espirall que, rebotant dins de la volta delicada i tendra que té com habitatge la nostra crisàlide, bulleix per dintre de febre de transformacions, angoixa de creixement, meditant sobre la profunda reflexió filosòfica que comporta, de veure només en cent metres, els cinc o sis sistemes que tenen les grans companyies de fer córrer els seus budells: armaris inexplicables poden sorprendre al vianant al tombar qualsevol cantonada, com immensos bolets de plàstic, d'un color deliciosament plomós...

...És un paisatge que convida a la rebel·lió quotidiana, personal i intransferible, com la de la crisàlide en la que tots vivim. Molts busquen el temps perdut com notes dutes per

l'aire, pretenent agafar moments en plaques impressionables; impressionistes d'una ullada, conservadores del temps, fugissers de l'informe, informalistes, críptics.

La nimfa no vol estar-hi al dormitori, que no per dormir ha de viure: s'estima més el cel obert i somnia esperant l'hora que podrà volar.

Parlar del present, vol dir escriure història; recordar el passat és somniar un futur. Entre aquests punts s'escollen les hores i el demà que és només el que hem fet o deixat de fer avui; malauradament, les obres queden, les fulles se'n van, i les vanitats d'avui seran els trastos heretables en l'avenir: el fum s'enduu les escombraries i les desesperances.

Volant com el papalló, el nen retorna a l'escola, puja el carrer del Pi, es nega a ser home: no vol tenir responsabilitats, haver de respondre o administrar misèries, patir un món.

El temps però, passa, la nimfa es remou sota la closca, corca el cervell, obre les portes, i, en el darrer sotrac, el buit als peus: està volant.

A sota el nen se la mira.

Adolf Ortega
27 anys
Paleta

LA RECONVERSIÓ MUNICIPAL

A molt curt termini, tres grans opcions d'ordre superior al Municipal condicionaran de forma determinant el

nostre futur:

1) L'entrada al mercat comú tindrà uns efectes determinats dins l'àmbit

del desenvolupament regional.

2) El Pla Territorial de Catalunya i els diferents Plans Sectorials Territorials que en àmbits com Carreteres, Sanejament, Educació, Sanitat, Ports i Costes, Habitatge, Agricultura, etc., ja avui el van prefigurant.

3) La Divisió Territorial, pendent des de l'inici d'aquesta transició inacabable, redefinirà l'estructura de l'Administració Pública a Catalunya, tant en l'aspecte Polític i de foment com en el dels Serveis.

Tots aquests factors de caire supra-estructurals, resten per a decidir en un moment en què junt al ja gairebé tòpic de la crisi econòmica i evidentment social, en els centres neuràlgics del nostre país es dibuixen també una sèrie d'opcions concretes per a corregir les gran nafres heretades de les polítiques anteriors (fonamentalment de la darrera dictadura feixista):

1.- Les Zones d'Urgent Reindustrialització.

2.- Les concrecions territorials de les contrapartides de l'acord nacional de treball (A.N.E.)

3.- La presentació de Barcelona com a candidata per a la celebració de l'Olimpíada de 1992.

4.- La política del gran cinturó verd de Barcelona, Parcs del Collserola i Garraf, en gran part dirigida a complementar les actuacions puntuals que es vénen produint dins de la «Capital» i en la seva àrea d'influència.

El nostre sub-desenvolupament polític (algunes de les causes del qual han estat definides a manta) permet que opcions de tanta transcendència pel nostre futur siguin decidides per grups reduïdíssims de persones en tant que l'atenció de l'opinió pública es dirigeix a temes absolutament sub-

jectius (i per tant personals) en uns casos com el de la Llei de l'Avortament, frívols i buits de contingut com les «proeses esportives» d'allò que és més que un club; quan no inconfessables com la resistència del poder judicial a ser democratitzat o de la dreta (tan ben representada a Catalunya per Convergència i Unió) per a entorpir l'assoliment del dret de tot ciutadà a un ensenyament lliure, científic i gratuït.

No obstant, malgrat les condicions adverses i els factors exteriors condicionats, entenc que una part no petita de futur és a les nostres mans: la capacitat del Municipi per a fer front a les noves exigències que sens dubte s'aniran produint, dependrà del que avui estem fent i del que fem en un futur immediat.

Sota el punt de vista urbanístic, abans de l'any 2001 en el nostre Municipi s'haurà superat l'actual etapa de consolidació de la legalitat i capitalització del Comú, executant les infraestructures i equipaments bàsics i consolidant el paper de l'Ajuntament com a àrbitre i dinamitzador de l'activitat municipal.

El concepte de consolidació de la legalitat es refereix en aquest cas a la clarificació de l'estructura de la propietat i la seva adequació a la funció social que per a ella reclamen tant la legislació urbanística com la pròpia Constitució. La qual cosa significa entre d'altres el compliment per part dels propietaris i promotors de fer efectives les cessions previstes per la Llei (i el planejament que la desenvolupa); la dedicació dels terrenys als usos per a ells previstos; el compliment de les obligacions fiscals, d'edificar, etc...

Pel que fa a l'execució de les infraestructures, els nuclis urbans comptaran amb la totalitat de les mateixes (incluint les Variants de les carreteres de Sitges i Puigmoltó) i les Urbanitzacions que hagin superat les dificultats de la seva legalització hauran d'haver assolit un alt grau de consolidació.

Lograts aquests dos objectius, l'activitat de l'Ajuntament podrà centrar-se en el subministrament de serveis directes (com per exemple la promoció d'habitatges públics per als sectors joves i depressits), reforçament de les activitats de tipus cultural i terciari en general i de projecció a l'exterior (fonamentalment a nivell comarcal). En aquest sentit jugaran un paper fonamental les actuals polítiques d'urbanisme i treball, les conseqüències de les quals, tant pel que fa a l'obtenció d'un importantíssim patrimoni públic de sòl; millorament de l'aparell administratiu (en medis humans i materials i també quant el coneixement de la realitat municipal i la seva mecànica); desenvolupament d'una base econòmica, amb la consolidació d'activitats existents o que avui comencen i la posta en marxa de la infraestructura necessària per a noves implantacions, son factors que han de possibilitar al Terme de Sant Pere de Ribes jugar un paper actiu i alhora equilibrador en les relacions comarcals i de subministrament de serveis a l'àrea barcelonina (com podria ser el cos del Parc Natural del Garraf o les pròpies urbanitzacions.)

Hem d'ésser conscients doncs, que la gran tasca d'avui és en certa forma la de reconvertir el Municipi per a fer front a tots aquests reptes en les millors condicions possibles, i això signi-

fica, entre d'altres coses:

1.- Continuació del procés de rehabilitació de Les Roquetes amb noves aportacions en matèria d'habitatges i equipaments de qualitat.

2.- Execució de les obres d'infraestructura que resten a Ribes i dels corresponents equipaments públics.

3.- Aprofundiment en la tasca de rehabilitació dels nuclis antics i en especial del conjunt monumental de Sota-ribes.

4.- Gestió dels respectius plans d'aquelles urbanitzacions on l'actitud de les diferents parts implicades ho possibiliti.

5.- Manteniment de l'actual dinàmica educativa a l'Escola Pública del Municipi amb implantació professional, així com també en la resta de l'activitat cultural i d'associacionisme progressista.

6.- Posta en funcionament dels Polígons Industrials i expansió del Moviment Cooperatiu al Terme, tant en els sectors industrials com agrari i de serveis.

El compliment d'aquestes tasques farà possible:

1.- El millorament de la nostra consciència cívica i un progressiu transvassament de les responsabilitats col·lectives a sectors de la població més joves i preparats.

2.- La irrupció de noves formes de vida i de producció: potenciant el

lleure en els seus aspectes socialment més sensibles i del ple aprofitament dels recursos potencials del territori.

3.- La suavització de les tensions territorials generades a partir del reequipament de l'àrea barcelonina i de les reestructuracions que hauran de

tenir lloc com a conseqüència de la davallada que sens dubte es produirà en algun dels Municipis veïns.

Francesc Lòpez i Arias

36 anys

Gerent d'Urbanisme i professor de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona

NO EMPRAR LA PARAULA UTOPIA SENSE PROPIETAT

Dins les normes que m'han estat donades per a dir quelcom vers el futur de Ribes, em decideixo per com voldria que fos Ribes a llarg termini. Quan es parla d'una població, al meu entendre, i més en aquest cas concret, del futur de Ribes, es tracta de parlar de les persones que formen una comunitat, sense fer exclusions, si són o no, nascuts al terme municipal. Totes les activitats d'una comunitat, estan vinculades, formen una cadena, de la qual, si falla una anella, res anirà prou bé: és a dir, si es parla d'urbanisme, es parla d'economia, si es parla d'evolució socio-cultural, es parla d'urbanisme i d'economia, i així un llarguís-sim etcètera.

Per tant crec que les meves ratlles han de partir de com m'agradaria que fossin els individus que formen la comunitat ribetana.

Voldria que fossin capaços de canviar la competència per la cooperació. Que aconseguissin d'una vegada per sempre els objectius legítims de l'educació, per a tothom igual.

M'agradaria, que els infants creïxessin per fora i per dins, assegurant el progrés de Ribes, dins d'unes normes d'ètica i moral.

Voldria que sabessin tractar el problema econòmic com a tota dificultat de proporcions, amb justícia.

Quant l'agricultura, conservar-la i desenvolupar-la.

Pel que fa als nostres contorns físics incloent l'urbanisme, fossin guiats per una estètica i consciència correcta, no acceptant pressions, i fent desaparèixer l'especulació en tots els sentits.

M'agradaria, que les diferents confessions s'apropessin sense prejudicis ni fanatismes, sense dogmes inamovibles, avui inservibles, que actuessin en conformitat a la ciència, apuntant un equilibri i essent una força pacificadora.

Desitjaria que el futur de Ribes, fos un exemple quant a la normalització i recuperació de la nostra parla, cultura i costums, sense violència.

Voldria que l'oci, fos un dels camins per a la convivència i perfec-

cionament de l'individu, mitjançant la pràctica de l'esport, de l'art i l'artesanía, apropant-se més a la natura.

M'agradaria que Ribes, fos el primer poble, capaç d'ésser administrat i governat sense la intervenció de cap partit polític, que és en definitiva el que porta la confusió i la desunió.

Quant a Les Roquetes, hauria d'acomplir-se els mateixos desitjos esmentats, més la seva naixença com a poble autònom.

Dins el procés necessari per arribar al futur a llarg termini per a Ribes, em plauria que les persones que formen la comunitat ribetana, individualment i sense perjudicis, s'interessessin i es formulessin unes preguntes:

Què és la fe Baha'í i de què ens pot servir?

Què ens aporta la fe Baha'í i a on ens porta?

Es probable, que veuríem el futur de Ribes i del món, molt més clar, del que ningú pot imaginar i escriure.

Com a punt i final, bàsicament Ribes, sols tindrà un futur digne, si la dona pren part activa i s'integra dins la nostra comunitat, no tenint solament els mateixos drets, sinó també gaudint de preferències donades les seves diferents funcions humanes respecte l'home.

Crec amics, que per obtenir un bon futur per Ribes hem de començar a caminar plegats i no emprar la paraula utopia sense propietat.

Lluís Blay i Planes
63 anys
Pintor

EL FUTUR PREVISIBLE

El municipi de Sant Pere de Ribes està format actualment per diferents nuclis de població, les urbanitzacions i les masies.

Dintre d'aquests nuclis destacarem per la seva importància els dos principals, el que denominarem Ribes, o sigui la població antiga, i Les Roquetes, de formació recent i que es troba enclavada en els límits del terme municipal tocant a Vilanova.

La població de Les Roquetes està formada en la seva major part per persones immigrades que als voltants dels anys cinquanta, degut a la forta

industrialització s'hi establiren, aprofitant la proximitat de Vilanova i l'econòmic que resultava edificar en aquells terrenys. Fou un creixement tan ràpid que en poc temps contemplarem astorats com superava a Ribes en nombre d'habitants. Aquest creixement una mica anàrquic al principi i sense plans establerts fou causa de moltes precipitacions, ja que en poc temps s'hagué de dotar la població de tota classe de serveis, aigua, enllumenat, clavegueram, escoles públiques, camps d'esports, etc...

Ara que ja s'ha estabilitzat la po-

blació, és hora de pensar en el futur desenrotllament. Hem vist que des de bon principi depenia de la indústria de Vilanova o de la que s'havia creat als seus voltants. Ara falta saber si sabria generar unes activitats peculiars i pròpies o, degut a la proximitat i el fort atractiu que emana de Vilanova, acabarà per ser un barri d'aquesta població.

Ribes, durant el seu primer mil·lari d'existència, ha tingut de refiar sempre de la seva subsistència del cultiu de les terres i de l'explotació dels boscos i muntanyes que l'envolten; això fou la causa de què tingués un creixement limitat, d'aquí que en aquestes últimes centúries es quedés estacionat al voltant dels dos mil habitants fins fa pocs anys, mentre comprovava que les viles veïnes s'anaven fent cada vegada més grans degut a la indústria, el comerç, i el turisme. La inauguració de la carretera de les costes i de la línia fèrria, acabaria per accentuar encara més el desnivell. A pesar del gran esforç que constituïa cultivar terres cada vegada més allunyades, de més mala qualitat i en pitjors condicions, els nostres avantpassats no s'espantaren i cultivaren tot l'humanament cultivable empesos per la necessitat, per tal de subsistir, però arribà un moment en què s'esgotaren els recursos i llavors el sobrant de població que per creixement vegetatiu hi havia en uns temps més prolífics que els actuals, tot i sent molt castigats per les malalties i inclús la pesta que féu veritables estralls, es veieren obligats a buscar els seus mitjans de vida en llocs com Vilanova, Barcelona o qualsevol població que els hi pogués donar feina. Recordo haver sentit explicar quan era petit que a Vilanova

una bona part dels comerciants eren d'origen ribetà. També hi hagué una època en què els més intrèpits o desesperats anaren a fer les amèriques, de vegades a l'aventura i altres cridats per parents i coneguts que ja feia anys que hi eren i s'havien establert un mitjà de vida. Alguns s'hi quedaren per sempre, altres, després de llargs anys de privacions, treball i sacrificis, s'arribaren a fer un capital que els permeté de tornar a viure amb una certa tranquil·litat els últims anys de la seva existència. Els més afortunats i emprenedors que disposaren de més capital, s'edificaren edificis, que per aquells temps que tan poc es construïa, eren l'admiració dels seus compatriotes i els que tal volta contribuïren en una bona part en assentar les bases del poble actual en els seus amples carrers i places. També l'explotació dels boscos i dels forns de calç donaren feina a bastant gent, llavors que degut a la precarietat de les comunicacions feia que fos necessari més personal. Per cert que la netedat en què es mantenien boscos i muntanyes en un temps que hi havia més boscos que els actuals, feia que no es tingués de parlar del que actualment s'ha convertit en una plaga, els incendis dels boscos. Hi hagué una activitat en una època determinada que també donà vida al poble, del que avui se'n coneix ben poc i que fora interessant d'estudiar, és el contraban.

Arribem als anys cinquanta en els que, degut a la forta industrialització i el creixement econòmic que això comportà amb les seves repercussions en un major nivell de vida en una bona part de la població, es començà a edificar, primer tímidament i després amb gran empenta, veient com en pocs

anys, s'afegia a l'antiga una població nova amb edificis carrers i places més d'acord amb la vida actual. Contribuïren a aquest engrandiment molta gent vinguda de fora i d'altre que s'hi edificaren la seva segona residència, això últim sobretot ha estat la causa de la proliferació en el nostre terme d'una gran quantitat d'urbanitzacions moltes d'elles faltades de recursos, sense gairebé planificacions ni permisos i que són la causa d'un bon grapat de conflictes, destruint algunes d'elles bel·leses naturals i característiques del nostre poble.

Actualment i a pesar de la crisi, a Ribes s'hi continua edificant, alguns per millorar d'habitable, altres segona residència, molts pensionistes de les poblacions veïnes que en arribar a l'edat de jubilació trien el nostre poble per a venir a passar els seus últims anys per la facilitat econòmica que suposa el poder tenir una caseta ben assolada i amb un jardinet.

El futur sempre és imprevisible, com ens ensenya el passat, perquè es poden donar casos d'una forta expansió econòmica o bé d'una gran crisi que ho trasbalsés tot, però si partim de la base que el pervindre s'anirà desenrotllant harmònicament, crec que a Ribes li fan falta unes petites indústries no contaminants, ni sorolloses establertes als afores de la població que fessin que la gent de Ribes no es veiés obligada a treballar a fora. L'actual zona industrial pel meu entendre la trobo massa sota la influència de Vilanova.

Benvinguts tots els que vinguin a fixar la seva residència entre nosaltres però si tenim en compte que en els temps presents es tracta de persones jubilades i de segona residència em

pregunto si l'activitat del poble no se'n ressentiria ja que els més grans tenen la tendència a ser molt passius i els altres, degut a la poca estada que hi fan estan desmotivats. Fora bo que tots els residents d'integressin a la vida del poble formant part de les entitats que més s'avinguessin a la forma de pensar i gustos personals i amb els seus esforços i idees milloressin les activitats actuals, i n'aportessin de noves.

Hem vist que molts venen a fixar la seva residència per motius econòmics, però a la llarga si el poble es va estenent massa, cada vegada resultaran més cars tota classe de serveis, sobretot si tenim en compte que la tendència actual és de cases unifamiliars, llavors no acabaran per perdre part dels avantatges que suposadament tenien en el moment que decidiren edificar la casa?

Un altre problema és el de l'aigua; a Ribes gràcies a Déu no n'hi ha faltat mai, això no vol dir que, en algunes èpoques sobretot, hagi acabat per ser d'una qualitat ínfima, no apta per veure ni per cuinar degut a la salabror. Alguns amb molt bon encert quan es fan la casa ja tenen en compte de fer-s'hi també la cisterna. Si veiem que el consum de l'aigua ha anat augmentant en progressió geomètrica des dels primers temps en què es posà l'aigua corrent, degut a les necessitats que la vida moderna comporta de dutxes, banys, vàters, jardins... Com s'ha de solucionar? N'hi haurà prou d'obrir nous pous?

Ara deixeu que m'espolai una mica pensant en el futur, que jo, degut a l'edat, difícilment veuré. Al meu entendre en aquests temps en què les distàncies tendeixen a ser cada vegada

més curtes, degut a les bones comunicacions, facilitats de desplaçament i que les poblacions en engrandir-se, s'han apropiat cada vegada més, seria qüestió d'anar a una bona entesa que portés a una planificació amb els Ajuntaments veïns, mirar de crear una espècie de mancomunitat de serveis com podrien ser, un escorxador, un mercat central per a proveïment de tots els comerciants comarcals, unes escoles en què s'hi impartissin tota classe d'estudis preparatoris per a la universitat, pavellons i pistes esportives... Crec que el lloc ideal per aquests emplaçaments fora el vulgarment conegut per «Serra del Carç». Els avantatges d'aquest lloc són fàcil-

ment comprensibles, pensant que és equidistant de les tres poblacions, que té un bon nus de comunicacions per carretera, inclús la carretera nova hi passa molt a prop; que a una distància d'uns tres o quatre kilòmetres estan emplaçades dues estacions, un port de mar comercial i de pescadors i d'un d'esportiu i el millor centre mèdic assistencial de tota la comarca. De moment tot això pot semblar una utopia, però qui sap si els nostres successors no s'hi veuran empesos a prendre una determinació semblant?

Joan Carbonell i Grau
65 anys
Comerç (jubilat)

LA PAGESIA A RIBES

Naturalment, per a comprendre bé el tema, hem de parlar encara que sigui somerament dels temps passats ja que així tindrem una visió més clara dels nous esdeveniments i també una base per imaginar el futur. Es pot dir que durant els primers 50 anys d'aquest segle no hi va haver cap canvi en

la vida pagesa del poble, ja que, després de la plaga de la fil·loxera es continuà amb el cultiu de la vinya —sempre en forma majoritària en extensió de terreny conreuat—, seguint el gra d'aresta: blat, ordi, civada, i, llegums com: cigrons, pèsols, guixes, i altres plantes i verdures. Així, si no arriba-

ven els cèntims del vi —cosa que passava molt sovint— al menys es podia anar sopat al llit.

El personal jove del poble també es trobà amb problemes de treball en aquesta època perquè en moltes cases hi havia 3, 4, o més fills i era impossible treballar a la casa pròpia, ja que amb dos, pare i un fill ja n'eren prou. L'alternativa pels xicots era tallar pins o fer llenya a la muntanya pels comerciants de fusta o bé pels calcinaires, però no sempre era així, doncs en moltes temporades la feina escassejava. Per les noies: o la modista o anar a servir de minyona.

Les condicions en què es treballava la terra gairebé no han variat tampoc. El pagès parcer o mitger tenia que pagar amb la meitat dels fruits recollits al propietari de la terra —si era vi o garrofers—, i amb una quarta o cinquena part —si eren cereals o llegums—.

A càrrec del propietari estava el llaurar per a plantar la vinya, els maiols o els ceps americans, empaltar els maiols, els fems per adobar la vinya i el sofre i el sulfat.

Entre 1955 i 1960 començà, el que podríem dir, inicis del present; el canvi econòmic es va notant a tot el país; ací a Ribes, té unes connotacions molt importants ja que es comencen a vendre finques per urbanitzacions i la gent comença a deixar el camp per a treballar en una feina més ben pagada com la indústria, la construcció o els serveis.

Ara és quan començà el que po-

dríem anomenar «reconversió agrícola del poble»: els que treballaven la terra en treballaven pocs jornals; se'ls feia impossible de continuar, ja que la poca rendabilitat, no els permetia la mecanització. El pagès deia al propietari que no es podia viure i el propietari contestava que no treia ni el 2% de renda del seu capital agrari.

D'aquesta manera, en pocs anys i sempre seguint la transformació econòmica del poble, en general, la pagesia ha sofert un canvi radical: del 80% de la població activa que treballava la terra, a hores d'ara, es creu que no passa del 10%. S'ha de dir també que, en els darrers trenta anys, han quedat ermes moltes feixes i feixetes que per difícil accés o per altres causes no s'han treballat més. Això, junt amb les finques venudes i els milers de garrofers perduts arran de les —glaçades del 54, fa que la terra que actualment es treballa ho sigui en jornals molt inferiors als treballats anteriorment. Actualment, es podria dividir la pagesia en quatre parts o categories: la primera és la del pagès propietari de la terra que treballa i, naturalment, aquest malgrat les temporades difícils pels preus dels fruits, poden considerar-se famílies arreglades; la segona, és una part que no treballa en propietat, però concentrant moltes hectàrees, tenint les màquines adients, també diuen que es defensen; la tercera part són els masovers que encara queden —pocs ja— en algunes propietats, que abans gaudiren de certa fama de privilegiats, però, com que encara n'hi ha alguns que gairebé treballen amb les antigues condicions, no se'ls pot pas envejar; el darrer graó d'aquesta escala és el petit parcer, que

si bé ara encara en queden alguns, és pot dir que dins de pocs anys ja s'hauran acabat, segons s'ha vist en els últims temps.

S'ha de fer constar, però, que per a moltes famílies, els ingressos per treballar la terra han passat a segon ordre, ja que també arriben pessetes al treballar algun familiar en altres llocs.

Com es pot veure per l'exposat aquí, l'evolució de l'agricultura a Ribes ha estat continuada i, seguint els nous corrents econòmics, per força haurà de continuar, ja que —i ara arribem al que podríem dir futur—, qui vulgui viure de la terra haurà d'acondicionar els conreus al que demana el mercat consumidor. Cada any es parla més de qualitats específiques en el vi i la seva denominació d'origen; això vol dir que, el futur del que quedi de la pagesia no és molt prometedor, encara que crec que qui es posi al dia amb tècnica i cultius adients, podrà sobreviure aquesta gran transformació que en tots els sentits ha sofert l'agricultura ribetana.

Dintre del que podríem dir lluita social, el més important, després de la creació el 1921 de la Societat d'Agricultors Obrers, fou el conflicte que es produí durant la Segona República, amb motiu de la Llei de Contractes de Conreu de la Generalitat, promoguda per la Unió de Rabassaires, mitjançant la qual el pagès mitger podia quedar-se amb un 50% més de la collita. Com sigui que la propietat no ho acceptà, va començar la lluita. Com que el propietari, si no era la meitat no acceptava res, el pagès que seguia la lluita entregava el valor de la part que correspo-

nia a l'amo al Jutjat en qualitat de Dipositari. Quan, seguidament, començà la Guerra del 36, el 50% es convertí en el «tot cap a casa» —frase molt usada en aquells temps. Durant la guerra cada qual s'ho arreglava de la seva manera, però molts es posaren en contacte amb el propietari o els familiars i es distribuïren, més que les pessetes que gairebé no tenien valor, els fruits, per a poder menjar, acabant-se aquesta situació a l'acabar-se la guerra amb les consegüents devolucions seguides de duríssimes represions.

I, per acabar, unes particulars apreciacions pel que fa al caràcter i la manera de ser del pagès, quan la gran majoria del poble vivia de l'agricultura. Treballador incansable, amargat sovint per la collita perduda, i el seu afany estalviador es transformava, moltes vegades, en un egoisme negatiu. Hem de tenir en compte, però, que són moltes les contrarietats que al llarg d'unes generacions s'han acumulat sobre la personalitat del pagès i per tant, una força atàvica el marcava per sempre.

Treballador i solidari amb els companys, aguantant amb fermesa les trompades de la vida, ha tingut com a part negativa, ser molt individualista, la qual cosa ha motivat que algunes propostes d'associacions col·lectives no es poguessin realitzar.

Miquel Vall i Grau
67 anys
Pagès i obrer jubilat

REFLEXIÓ COMPROMESA

La primera reflexió que faig sobre el Ribes del 2001 és si des de l'Ajuntament, i tenint la responsabilitat de govern, podem canalitzar aquest Ribes del futur, i per tant planificar-lo en el moment present per anar-lo realitzant en els anys vinents.

Crec que sí, que l'Ajuntament és una peça clau pel desenvolupament futur d'un poble, si bé no l'únic responsable. Avui el nostre municipi té problemes que poden semblar-nos estranys a la nostra realitat, que fins i tot no són del tot fruit de la nostra comunitat, però que poden i de fet incideixen fortament en el caminar del nostre poble. Tot poble, tota comunitat té, o millor dit coneix i viu en el seu procés històric moments de capital importància, no pel present en el qual es donen, sinó pel propi futur que configuren. Aquest fet no ha estat estrany en la nostra comunitat. El nostre poble ha conegut moments històrics en els

quals s'ha salvat de caure en la disgregació coneguda per altres comunitats semblants a la nostra.

Hi ha moments a la història de Ribes en què hem perdut el tren de la modernitat, que no hem pogut sincronitzar amb el ritme del progrés. Aquestes circumstàncies històriques van abocar la nostra comunitat a un llarg període d'ostracisme que sols va poder ser superat quan amb l'esforç gairebé col·lectiu de la nostra joventut emigrada a Cuba a finals del segle passat, va crear amb la seva aportació material i espiritual les condicions necessàries perquè Ribes tingués una etapa de creixement urbanístic i cultural certament important.

Aquest Ribes dels nostres avis i besavis va significar que el nostre poble prengués novament el camí del progrés i de la modernitat, aquest

camí fou barrat per la guerra civil. Realitzacions importants, com l'Ate-neu de Ribes i la Societat d'Agricultors i Obrers, que tan de pes va tenir i van influir tant en aquest procés de modernització de la que abans us parlava, van ser liquidades dissortadament.

Avui, en circumstàncies diferents, amb problemes diferents, i amb uns esquemes socials també diferents crec que vivim un d'aquests moments crítics, un moment clau pel nostre futur. Avui al nostre municipi convivim junts aquells que hem nascut aquí i aquells que per diverses circumstàncies s'hi han establert vinguts de diferents indrets, és aquesta la nostra realitat, la mateixa que configura avui la pròpia nació catalana. És aquest el gran repte que tenim avui plantejat: la convivència i la comprensió, la solidaritat en front l'egoisme. És el repte en definitiva de construir lliurement entre tots una col·lectivitat estable, una col·lectivitat que pugui afrontar amb entusiasme el nostre propi futur com a poble.

En aquest moment tenim davant nostre dos camins possibles a seguir: o bé moure'ns en la simplicitat de les solucions a curt termini, que sols ens portaran a l'inevitable i trist camí de la pèrdua d'identitat. O bé fem l'esforç col·lectiu de plantejar-nos solucions de fons que superin amb gosadia, una visió mesquina del que ha de ser el nostre futur; un esforç col·lectiu de tots i per a tots, que col·loqui el municipi de Sant Pere de Ribes definitivament i per molts anys en un camí de progrés, modernitat i de convivència il·lusionada

Us he parlat fins el moment de la realitat del passat i del present però no de la realitat que des de l'Ajuntament estem configurant pel futur. Les forces polítiques de l'Ajuntament, d'esquerres en aquest moment, vivim amb il·lusió el projecte de futur del nostre municipi. Som conscients que Ribes per la seva extensió territorial, una de les més grans de la comarca del Garraf, i pel seu nombre d'habitants, avui d'11.000, ha d'estructurar-se per ser protagonista important dins la comarca del Garraf. Aquest Ajuntament al llarg dels sis anys de mandat ha anat posant entre altres les següents bases: Pla General d'Ordenació, Pla Especial de Reforma Interior de Les Roquetes, realització de tot aquella infraestructura necessària en els moments presents però ja pensada per cobrir les necessitats futures, entre altres, ambulatoris, Casals d'Avis, Camp de Futbol, Casal de Cultura de Les Roquetes, Centre Cultural a Ribes, Pavelló, asfaltats, enllumenats, clavegueram, en definitiva, millorament de tots aquests serveis, i tal com us deia abans, pensats pel futur.

Però ens queden encara moltes coses per fer. El Pla General d'Ordenació planifica el territori i ens estructura una economia bàsicament de serveis, però no s'oblida de la protecció i la rehabilitació de l'agricultura ni tampoc de crear les condicions de sòl perquè la indústria deixi de ser ilegal dins el nostre municipi. El Pla Especial de Reforma Interior de Les Roquetes pretén estructurar Les Roquetes per tal de què deixi de ser un barri dormitori, i perquè en decideixi el seu futur.

El municipi de Ribes si vol exercir tot el protagonisme comarcal que li pertoca necessita una infraestructura moderna per ensenyament, escoles públiques d'E.G.B. de qualitat, un Institut i un centre de F.P., però per sobre de tot necessita de les joves generacions ganes d'estudiar i d'acabar aquests estudis, perquè avui encara que estiguem immersos en una crisi econòmica de difícil acabament, el que sí sabem és que estem en una tercera revolució industrial i que més que mai estudiar i acabar els estudis és impor-

tant, perquè la societat del nostre poble no perdi una vegada més el camí del progrés i la modernitat. Sols desitjo que les responsabilitats que com a col·lectiu del nostre poble hem agafat, amb la confiança majoritària dels nostres ciutadans, representi pel municipi de Sant Pere de Ribes una base sòlida per aquest any 2001.

Xavier Garriga i Cuadras
37 anys
Alcalde de Ribes

